

Jaargang 9 nummer 9 september 2017 Nieuwsbrief voor leden en vrienden van IVN en KNNV afdeling Apeldoorn
Redactieadres: nieuwsbrief@ivn-apeldoorn.nl Bijdragen volgende nieuwsbrief graag voor **24 september** opsturen

Natuurmoment

Het is er weer: krabbenscheer

Als ik in de Wieden of Weerribben vaar, kom ik wel eens krabbenscheer tegen maar in de sloot achter mijn huis aan de Deventerstraat verwacht je dat niet. Plakkaten krabbenscheer kunnen prima de nesten van zwarte sterns dragen. De groene glazenmaker, een libelle, benut deze bijzondere drijvende sterren om eieren op af te zetten. Mijn achterbuurman Koos Middelkamp wist nog dat een maaiboot van de gemeente jaren geleden dagen bezig is geweest om deze sloot krabbenscheer vrij te maken. Ik meld het niet, veel te mooi. (Yvonne Zwikker)

Uit de afdeling

Nieuwe leden/vrienden van IVN of KNNV-Apeldoorn

Nieuwe leden IVN: Anneke Weersma, Yoran Telgen, Gert Markus, Jacintha van der Zouw, Pascal Klijnstra

Nieuwe leden KNNV: Reinier Buskens, Lucia Harleman

Hartelijk welkom en tot ziens bij één van de vele activiteiten.

IVN Coördinatoren overleg

Op Donderdag 31 augustus vond overleg plaats tussen de coördinatoren van de werkgroepen en het bestuur. In een vrije gedachten wisseling werd veel informatie uitgewisseld en gediscussieerd over o.a het gebruik maken van elkaars expertise, uitwerking van de tijdelijke verhuizing naar de Heuvellaan, op welke manier in 2020 het 60 jarig bestaan te vieren, IVN en actievoeren. Een zinvolle bijeenkomst die in de toekomst 2x per jaar wordt gehouden.

IVN activiteitenfolder beschikbaar

De nieuwe IVN activiteitenfolder 2017-2 met de activiteiten van augustus tm december is weer beschikbaar.

Vanaf 1 september liggen de folders in het IVN lokaal. Neem gerust een stapeltje mee en verspreid het onder familie en vrienden of leg er een paar neer op adressen waar veel mensen komen, bijvoorbeeld buurthuis, bibliotheek, artsenpost e.d. [->Download folder](#)

IVN in het nieuws

Afgelopen week was IVN twee maal te gast in het programma Matinee van RTV Apeldoorn. Over nieuwe wandelroutes en over de landschappencursus. [Terugluisteren kan](#), selecteer dinsdag of woensdag. Het interview was om 15.45 uur.

Activiteiten
augustus – december
2017

IVN Apeldoorn

Over IVN

IVN, Instituut voor natuur- en milieueducatie, is een vereniging van vrijwilligers, die mensen betreft bij natuur, milieu en landschap.
IVN Apeldoorn is één van de plaatselijke afdelingen en is actief in de gemeenten Apeldoorn, Voort en Epe.
Je kunt al vriend worden voor €12 per jaar.

Meer informatie op www.ivn-apeldoorn.nl
Volg ons ook op

Activiteitenagenda IVN/KNNV

De activiteiten van IVN en KNNV staan open voor alle leden. Deelname aan werkgroepbijeenkomsten alleen na aanmelding/afstemming met de werkgroepcoördinator, vanwege het programma of het maximum aantal deelnemers. Bekijk alle (publieks)activiteiten van [IVN Apeldoorn](#) en van [KNNV Apeldoorn](#).

Activiteitenagenda

- 2/9: IVN [Landschapsonderhoud](#)
- 2/9: KNNV [Plantenwerkgroep Excursie Voorstonden](#)
- 4/9: KNNV [Paddenstoelenwerkgroep Excursie Begraafplaats Beekbergen](#)
- 9/9: IVN [Ledenactiviteit: Dood hout leeft](#) (zie artikel verderop)
- 9/9: KNNV [Excursie Vogelwerkgroep Lauwersmeer](#)
- 16/9: IVN [Landschapsonderhoud](#)
- 17/9: IVN [Excursie Beekbergerwoud](#)
- 18/9: KNNV [Werkgroep Sprengen en Beken Excursie Eerbeekse Beek](#)
- 24/9: IVN [Berg en bos: Speuren naar paddenstoelen](#)
- 28/9: IVN [Excursie stadsnatuur in het Mheenpark](#)
- 30/9: KNNV [Vogelwerkgroep Wandeling De Poll](#)
- 1/10: IVN [Excursie Reeënberg](#)

[IVN Cursusprogramma najaar](#): Schrijf je nu al in.

Cursussen van IVN Gelderland

- 18/9: [Workshop Media & Communicatie](#). De workshop Media & Communicatie is voor vrijwilligers van groene organisaties. Leer o.a. hoe je een website kunt inzetten om beter zichtbaar te worden en nieuwe leden te werven.
- 25/9: Start [cursus IVN Jongerenbegeleider](#). Tijdens de cursus IVN Jongerenbegeleider staan jongeren centraal: Hoe bereik en benader je jongeren? En hoe laat je ze actief weer kennis maken met natuur?
- 7/10: [Inspiratiedag Jeugd & Jongeren](#). Laat je als IVN-er of natuurvrijwilliger inspireren over het betrekken van kinderen en jongeren bij de natuur.

Kijk voor meer informatie op www.ivn.nl/gelderland.

Landschapsonderhoud weer van start

Het natuurbeheerwerk gaat weer van start. Zoals elk jaar hebben we een gezamenlijke startochtend met de Kootwijkgroep van Staatsbosbeheer. Op 2 september wordt er gewerkt op het Milligensezand. Het gebiedje waar we aan de slag gaan was vroeger een klein heide terreintje wat min of meer een verbinding had met het grotere gebied. Er lopen twee wandelroutes doorheen en als heide terreintje is het meer herkenbaar. Dit gebiedje is belangrijk voor diverse reptielen. Vandaar dat wij er ons voor in willen zetten om het terrein weer open te maken.

Voor meer informatie: [Landschapsonderhoud](#)

9/9 Uitnodiging excursie Dood hout leeft voor IVN leden

Zaterdag 9 september laat Anton Dekker, de bomenspecialist van de gemeente Apeldoorn, zien dat dood hout leeft. Aanvang 9.30 uur. De wandeling duurt 2 uur. Deze gratis excursie is alleen voor IVN-leden. Er kunnen 25 personen deelnemen. Op stervende en dode bomen is een wereld aan organismen te ontdekken. In dit bosreservaat met veel beuken, die aftakelen, zijn alle stadia van de kringloop te zien.

Opgave en informatie via bomenexcursie@ivn-apeldoorn.nl of bel met Yvonne Zwikker 055-3662954. Na opgave hoor je de carpoolplek.

13/9 Werkgroepenavond IVN natuurgidsenopleiding óók voor leden en vrienden

Woensdag 13 september om 19.30 uur presenteren de werkgroepen van IVN Apeldoorn zich aan de cursisten van de natuurgidsenopleiding. Die kunnen zich dan – na een rondje speeddating - opgeven bij de coördinator om te komen kennismaken tijdens een bijeenkomst van de werkgroep of om een wandeling mee voor te lopen. Dat is hun (snuffel)stage, een van de opdrachten voor de NGO.

Ook (nieuwe) leden en vrienden die - misschien hernieuwd - willen kennis maken met de werkgroepen om eens te bekijken waar zij al of niet actief willen zijn, zijn van harte welkom. Wij vinden het fijn als je je tevoren opgeeft via ngo@ivn-apeldoorn.nl.

Speuren naar paddenstoelen

Sponszwam, aardappelbovist, geweizwam... beeldende namen voor een aantal paddenstoelen die in onze bossen te vinden zijn.

De Paddenstoelencampagne 2017 is gericht op alle IVN activiteiten rondom het thema paddenstoelen in de periode half september – half november.

- Vorig jaar lag de focus vooral op kinderen (en hun ouders). Dit jaar richt de campagne zich expliciet ook op volwassenen. Niet alleen met excursies, maar ook met cursussen.

- Het thema van de campagne is Paddenstoelen: Helden van de herfst. De 'superkrachten' van de paddenstoelen staan centraal.

- Er komt een paddenstoelenwebsite met weetjes, doe-tips, leuke gratis downloads en meer.

- Het boekje Cursus paddenstoelen (28 pagina's) is vanaf 8 september te bestellen in de [IVN Webwinkel](#) voor €12,50 per stuk. Gebruik hiervoor kortingscode IVN-PCB-40%

24/9 Berg en bos: Speuren naar paddenstoelen

Op zondag 24 september zet IVN Apeldoorn een bewegwijzerde paddenstoelen wandeling van 3 km in Park Berg en Bos uit. Langs de route staan naambordjes, kleine tekstpanelen met wetenswaardigheden en anekdotes over diverse paddenstoelen. Jong en oud kan de route op eigen gelegenheid volgen.

Starten kan tussen 11.00 uur en 16.00 uur. Vanaf de speelweide en de hoofdingang is het startpunt van de route aangegeven. Aanmelden hoeft niet.

De werkgroep Scharrelkids verzorgt voor schoolklassen een apart programma.

Zet je in voor de natuur

IVN en KNNV Apeldoorn zijn altijd op zoek naar (vrijwillige) medewerk(st)ers. Kijk op de website van [IVN](#) of [KNNV](#)

Vacatures

Wil je je na de zomervakantie ook actief gaan inzetten bij KNNV of IVN-Apeldoorn? Elke werkgroep kan actieve leden gebruiken. Op de [IVN website](#) staan een aantal vacatures. Er zit vast iets voor je bij. Of kom eerst naar de IVN werkgroepenavond op 13 september (zie artikel onder activiteiten).

Gezocht: twee Groenvoer bezorgers (M/V)

Wegens gezondheidsredenen heeft een bezorger opgezegd en zoeken we dus vervanging. Het betreft:

1. wijk Ugchelen, ongeveer 18 adressen. Tijdsinvestering anderhalf uur per kwartaal.
2. wijk Orden/ Berg en Bos, 18 adressen. Tijdsinvestering anderhalf uur per kwartaal.

Een mooie gelegenheid voor een wandel- of fietstochtje 4x per jaar. Graag aanmelden via Lenie Omtzigt, distr-groenvoer@ivn-apeldoorn.nl

Red de Veluwe

IVN is geen actie partij. Toch willen we alle lezers informeren over de actie om het vliegverkeer over de Veluwe te weren. Door wijziging van de vliegroutes dreigt de Veluwe als natuur- en (relatief) stiltegebied te worden opgeofferd. Inmiddels zijn er diverse initiatieven via een petitie. Je kunt uiteraard zelf beslissen of je de petitie mede wilt ondertekenen. 12 september wordt de petitie aan de Tweede Kamer aangeboden die er de dag erna over debatteert. >>[Ga naar de petitie 'Red de Veluwe'](#) en/of ['Vliegen op de Veluwe kan en moet hoger'](#)

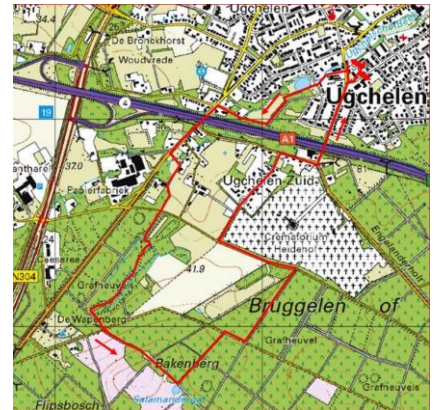
Ander nieuws

Nieuwe wandelroutes van IVN Apeldoorn

De IVN werkgroep Routes heeft deze zomer maanden drie nieuwe (gratis) wandelroutes gepubliceerd.

- Wandelroute door Landgoed Het Woudhuis, in het overgangsgebied tussen Veluwe en IJsselvallei. Het ligt ten oosten van Apeldoorn en is ongeveer 225 hectare groot. Deze wandeling is gemarkeerd door paaltjes met een blauwe kop.
- De wandelroute langs de Koppelsprengen, de Bakenberg en het Salamandergat ligt ten zuiden van Ugchelen en loopt door een uniek natuurgebied waar de Ugchelse beek zijn oorsprong heeft.
- Tot slot de derde wandeling vanaf Transferium Het Leesten. Deze wandeling van ongeveer 6 kilometer voert door bos en heide, en langs een ven in glooiend terrein.

Deze routes zijn eerder gepubliceerd in het boekje 'Natuur Ontdekken' dat IVN Apeldoorn in 2009 uitgaf samen met BDU Uitgevers. Dit boekje is al enige jaren uitverkocht, maar de wandelingen zijn nog steeds prachtig. Daarom werken de vrijwilligers van de nieuwe werkgroep Routes van IVN Apeldoorn aan een heruitgave. De wandelingen zijn gratis beschikbaar via www.ivn-apeldoorn.nl (menu wandelroutes).

Natuurnieuws

Hoe oud is die varen?

Over de leeftijd die overblijvende (langlevende) planten kunnen bereiken is maar heel weinig bekend. De mogelijkheden voor het bepalen van de leeftijd zijn bovendien beperkt. Bij bomen kan de leeftijd worden afgelezen aan de hand van de jaarringen. Maar hoe bepaal je de leeftijd van een kruidachtige plant, zoals een varen? >> [Lees meer](#)

Over de fitis

De gierzwaluw staat bekend als een heel vroege wegtrekker. Het valt veel mensen op hoe stil het nu is boven steden en dorpen waar tot voor kort nog gierzwaluwen kregen. Maar er zijn meer vogelsoorten die erg vroeg wegtrekken. Een daarvan is de fitis. Die verdwijnt gewoon stilletjes in de nachtelijke uren; de fitis is een uitgesproken nachttrekker. De fitis is een van de vroegst wegtrekkende zomervogels. Het gros van onze broedvogels heeft Nederland nu al verlaten. Vanaf half augustus trekken vooral Scandinavische vogels door, op weg naar tropisch Afrika. Erg veel merk je er niet van. De fitis verdwijnt als een dief in de nacht. >> [Lees meer](#)

Nederland als lichtbron

Nederland is één van de meest verlichte landen ter wereld. Naast de al genoemde aspecten leidt dat tot een ander nadeel: het zicht op de sterrenhemel is bij ons beperkt. Tijdens een heldere nacht zijn er maar weinig plekken binnen onze landsgrenzen waar de Melkweg te zien is. Dat is jammer. Immers, het zien van een overdaad aan sterren genereert een mentaal effect. Het maakt ons klein in de aanblik van oneindigheid. De [Atlas Natuurlijk Kapitaal](#) toont het effect van kunstmatige verlichting in relatie tot de sterrenhemel. Bekijk op de kaart hoe licht uw omgeving is en zoek de donkerste plekken. >> [Lees meer](#)

Colofon, Contactadressen en afdelingsbladen

Contactpersonen: [IVN contacten](#)

[KNNV contacten](#)

Afdelingsbladen: [IVN Apeldoorn: Groenvoer](#)

[KNNV-Apeldoorn: De vier Jaargetijden](#)

IVN webwinkel: Met de kortingscode IVN-LID-1202 krijg je 10% korting in de [IVN webwinkel](#)

Natuurboeken: In [De vier jaargetijden](#) vind je zowel nieuwe uitgaven als de 'oude boeken service'. Voor een lijst van oude boeken, mail naar j.kerseboom6@chello.nl. Nieuwe boeken vind je in de [KNNV uitgeverij](#) en de [IVN webwinkel](#).

Redactie: Hans Hogenbirk (nieuwsbrief@ivn-apeldoorn.nl)

Lees je de nieuwsbrief toevallig en wil je hem blijven ontvangen: word dan lid of vriend: [IVN](#) en/of van [KNNV](#)

De nieuwsbrief niet meer ontvangen? Mail naar: IVN: ledenadministratie@ivn-apeldoorn.nl / KNNV:

ledenadministratie@apeldoorn.knnv.nl

Volg IVN Apeldoorn ook op [Facebook](#) en/of [Twitter](#).

